

UCHWAŁA NR XXIV/654/16
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 28 listopada 2016 r.

w sprawie przyjęcia apelu dotyczącego uczczenia 50. rocznicy śmierci Stanisława Mikołajczyka

Na podstawie § 16 ust. 2 Statutu Województwa Wielkopolskiego (t.j.: Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2013 r., poz. 431 z późn. zm.¹) Sejmik Województwa Wielkopolskiego postanawia, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się apel Sejmiku Województwa Wielkopolskiego dotyczący uczczenia 50. rocznicy śmierci Stanisława Mikołajczyka, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Sejmiku Województwa Wielkopolskiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej uchwały zostały ogłoszone w Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2016 r. poz. 2374.

Uzasadnienie
DO UCHWAŁY NR XXIV/654/16

z dnia 28 listopada 2016 r.

Sejmik Województwa Wielkopolskiego realizując cel rozwoju oraz kształtowania świadomości narodowej i lokalnej, a także kultywując pamięć o wybitnych Polakach, których los związany był z Wielkopolską, pragnie oddać hołd Stanisławowi Mikołajczykowi w 50. rocznicę jego śmierci.

Zgodnie zapisami § 16 ust. 2 Statutu Województwa Wielkopolskiego w sprawach, w których Sejmik nie realizuje swoich uprawnień stanowiących może wyrażać opinie, podejmować apele i zajmować stanowiska w formie uchwał. Wobec powyższego postanawia się, jak w § 1.

Apel Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w 50. rocznicę śmierci Stanisława Mikołajczyka

13 grudnia 1966 r. zmarł w Waszyngtonie Stanisław Mikołajczyk, wybitny polityk, działacz ruchu ludowego, poseł na Sejm II Rzeczypospolitej oraz do Sejmu Ustawodawczego w 1947 r., premier RP na uchodźctwie w czasie II Wojny Światowej.

Ten niezłomny bojownik o zachowanie przez Polskę niepodległego bytu narodowego i suwerenności państwowej urodził się 18 lipca 1901 r. w Dorsten-Holsterhausen w Westfalii, aby w 1908 r. wraz z rodzicami powrócić z emigracji w rodzinne strony na wieś wielkopolską. Wychowany w patriotycznej atmosferze w 1919 r. z bronią w ręku uczestniczy w zwycięskim Powstaniu Wielkopolskim. Następnie staje do walki w obronie młodego bytu państwowego, biorąc udział jako ochotnik w wojnie polsko-bolszewickiej.

W niepodległej Polsce aktywnie działa w Wielkopolskim Związku Młodzieży Wiejskiej, Wielkopolskim Towarzystwie Kółek Rolniczych oraz Izbie Rolniczej. W latach 1930 – 1935 piastuje mandat Posła na Sejm RP z listy Stronnictwa Ludowego. W latach 1933 – 1939 pełni funkcję wiceprezesa Stronnictwa Ludowego, a w istocie kieruje tą partią w zastępstwie Wincentego Witosa przebywającego na przymusowej emigracji. W 1937 roku staje na czele wielkiego strajku chłopskiego będącego demonstracją mas ludowych wobec tragicznej sytuacji ekonomicznej i politycznej wsi.

W 1939 r. uczestniczy, jako zwykły żołnierz, w wojnie obronnej z hitlerowskimi Niemcami. Po klęsce wrześniowej kontynuuje walkę na uchodźctwie. Zostaje wiceprzewodniczącym Rady Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej, następnie wicepremierem, a od 14 lipca 1943 r. do 24 listopada 1944 r. premierem emigracyjnego rządu RP. W czerwcu 1945 r. postanawia powrócić do kraju, kierując się przeświadczeniem, iż „...tylko w kraju można jeszcze zrobić coś pożytecznego dla Polski”. Wraca do kraju entuzjastycznie witany przez społeczeństwo. Jako wicepremier przystępuje do Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej. Jednocześnie podejmuje działania zmierzające do tego, aby to przyszedły, demokratycznie wybrany parlament zdecydował o ostatecznym kształcie ustrojowym Polski. Odbudowuje Polskie Stronnictwo Ludowe, które w kulminacyjnym momencie liczyło około miliona zdeklarowanych członków, gromadzące obok działaczy chłopskich, szerokie rzesze przeciwników politycznych narzucanego siłą ustroju komunistycznego.

Po sfałszowanym referendum ustrojowym i odbywających się w atmosferze terroru wyborach do Sejmu Ustawodawczego, w obliczu zagrożenia życia, w październiku 1947 r. postanawia opuścić kraj, w celu kontynuowania walki poza jego granicami oraz ostrzeżenia świata przed komunizmem. Jego wyjazd jest powszechnie uważany za koniec funkcjonowania legalnej opozycji politycznej w Polsce.

Na emigracji nadal niezłomnie służy Polsce podejmując działalność publiczną. Spotyka się m.in. z byłym prezydentem USA Herbertem Hooverem, prezydentem Harrym Trumanem oraz zostaje przyjęty przez papieża Piusa XII. Od 1951 r. reprezentuje Polskę w emigracyjnym Komitecie Środkowo - Wschodniej Europy, a od 1954 r. aktywnie uczestniczy w obradach Zgromadzenia Ujarzmionych Państw Europy. Przez wiele lat jest prezesem Międzynarodowej Unii Chłopskiej. Czyni nieustające wysiłki, aby sprawa polska ciągle była żywa na forum międzynarodowym. Jest autorem prac i artykułów traktujących o zniewoleniu Polski, tłumaczonych na wiele języków. Do rodaków zwraca się wielokrotnie przemawiając na falach Radia Wolna Europa oraz BBC. Do ostatnich dni życia aktywny i konsekwentny w swoich działaniach.

W 2000 r. doczesne szczątki Stanisława Mikołajczyka zostały sprowadzone do kraju i spoczęły na Cmentarzu Zasłużonych Wielkopolan w Poznaniu.

W 50. rocznicę śmierci Stanisława Mikołajczyka Sejmik Województwa Wielkopolskiego oddaje hołd temu wybitnemu Polakowi, uczestnikowi wielu zarówno dramatycznych, jak i chlubnych momentów dziejów Polski w XX wieku. Jednocześnie zwraca się do instytucji życia publicznego oraz społeczeństwa Wielkopolski o godne uczczenie pamięci znamienitego syna Tej Ziemi, uczestnika walk z dwoma totalitaryzmami XX wieku.